

Bonsai Nieuwsbrief

December 2022

Nr: 6

Nieuw! Bijeenkomsten door het jaar heen

In deze nieuwsbrief informatie over:

> Winter; Wat kun je nog
doen

> Terug kijken op
workshops

> Bijeenkomsten door het
jaar heen

> Workshop verpotten

> Soorten: Dennen

> Werkkalender

> Leestips

Agenda

Maart 2023:

Verpot workshop

Werkmiddag voor "oud-
gediende"

April 2023:

Werkmiddag start

Lente

Nijpen

Nieuwsbrief

Winter **Wat kun je (nog) doen?**

De winterkou levert mooie plaatjes op. Loofbomen kun je nu goed bestuderen. De kou heeft ook het voordeel dat het luizen en mijten dood, zodat je er minder last van hebt volgend groeiseizoen. Hopen dus dat het lekker gaat vriezen.

Blad verliezende bomen kunnen goed tegen de vorst, mits de soort uit ons klimaat komt. Mediterane bomen zul je bijvoorbeeld wel tegen vorst moeten **beschermen**. Loofbomen kun je prima in de schaduw op een beschutte plek zetten. Let er wel op dat de wortelkruit niet mag uitdrogen.

Naaldbomen, zoals dennen en jeneverbessen moeten bij vorst in de gaten gehouden worden. (zie ook nieuwsbrief 5). Omdat ze groen blijven, verdampen ze ook in de winter via hun blad nog. Wanneer de wortelkruit dan bevroren is droogt het loof uit, omdat geen sapstroom mogelijk is. Bescherm bij deze bomen door ze uit de wind en de zon te zetten, maar wel op een lichte plek. Duurt de vorst langer, dan kun je ze in een koude kas zetten (wel goed ventileren) of tegen de gevel van je huis dat scheelt ook.

Bedraden

Loofbomen kunnen prima bedraad worden. Omdat er geen blad meer aan de je bonsai zit kun je overal goed bij. **Kleine buigingen** kunnen ook, maar voor het echte buigwerk wacht je tot de er een goede sapstroom is en sla de kwetsbare start van de lente over. Buig dus in de late lente en zomer. Houd bedrade loofbomen uit de zon. De zon kan de temperatuur van het draad laten oplopen en dat kan de bast van vooral dunbastige bomen zoals de Esdoorn beschadigen.

Wintersnoei kun je de hele winter doen. Maar kijk uit bij ABC-bomen. Dit zijn acer (esdoorn), berk en Carpinus (haagbeuk). Deze bouwen in de winter sapdruk op. Snoei je ze te laat in de winter en te vroeg in de lente dan gaan ze bloeden, wat de boom erg verzwakt.

Sneeuw op je boom hoeft geen probleem te zijn.

Bij dennen en jeneverbessen is het een goed isolatie laag en zorgt het er voor dat het loof niet uitdroogt. De takken kunnen best wat gewicht hebben. Loofbomen met een fijnere vertakken, zoals de Chinese iep, kunnen schade oplopen door een te zwaar pak sneeuw. Fijnere takjes bezwijken.

Neem contact met ons op als je vragen hebt.

Rolf en Michel

Telefoon

06-47764546 (Michel)

E-mailadres

Mvdhoeven@gmail.com

Rolf.hetterschijt@ziggo.nl

Website

www.bonsailovers.nl

Terug kijken

We hebben in november weer twee workshops gegeven aan beginners. Er was een ruime keus aan materiaal. Heel mooi was om te zien dat de deelnemers niet altijd het makkelijkste materiaal kozen, maar ook voor afwijkend materiaal kozen.

En dan is het keuzes maken. Dat is niet altijd makkelijk. Moet deze tak er nu af of niet? Wat vind ik mooi? Wat zeggen de 'regels'? En lap ik die aan m'n laars of niet?

Het is mooi om de transformatie van de bomen te zien van jonge plant naar beginnende bonsai. En deelnemers van onwetend naar beginnend bonsai-expert 😊.

Leuk om weer mensen enthousiast te zien voor de bonsai. We hopen dat we dit enthousiasme kunnen blijven voeden, door onze bijeenkomsten en deze nieuwsbrief. Tot in de lente!

Rolf en Michel zijn Ni Yujin Bonsai.

We vinden het leuk om onze kennis te delen. Dit doen we veelal gratis of kostendekkend. We hebben geen commerciële insteek.

We zijn al een flink aantal jaar met bonsai bezig. Voor ons is bonsai nog steeds een passie. En die passie dragen we graag uit.

Veel van ons materiaal komt uit Nederlandse bossen, dat we met vergunning uitgraven en opkweken in onze tuin.

Bijeenkomsten:

Nieuw! Door het jaar heen.

Komend jaar gaan we een aantal bijeenkomsten organiseren. Heb je eerder een workshop gevolgd of al een aantal jaar ervaring, dan ben je van harte welkom.

We volgende seizoenen

De bijeenkomsten zijn verspreid over het jaar. En zijn op tijdstippen dat er 'kritische' werk gedaan moet worden. We kijken met je mee naar de volgende stap bij je bonsai. En je werkt aan je eigen bomen.

Nieuwsbrief

Deze nieuwsbrief geven we regelmatig uit om beginnende bonsai-isten op de hoogte te houden van wat er speelt rond bonsai en wat er van belang is in het seizoen om te doen aan je bonsai. Om zo een goede start te maken met deze fantastische hobby.

Wil je deze nieuwsbrief liever niet meer ontvangen laat het even weten via de mail.

mvdhoeven@gmail.com

We vragen hiervoor een bijdrage van 10 euro per bijeenkomst. Als het de tijd is voor bedraden en verpotten, kun je gebruikmaken van draad en grond.

Workshops verpotten

Deze workshop is een vervolg op de workshops die we in november van dit jaar hebben gegeven. We gaan in deze workshop in op de techniek van het verpotten, ingrepen die gedaan moeten worden en esthetische keuzes die je kunt maken bij het verpotten.

Wanneer: Maart (precieze data volgen)

De workshop duurt zo'n 2 uur.

Kosten: 30 euro.

Voor dit bedrag kun je gebruik maken van bonsai grond, draad en van bonsaischaren en -tangen.

Na workshop kun je altijd vrijblijvend bij ons terecht voor vragen en advies.

Voorafgaand aan de workshop, brengen we een bezoek aan Bonsaikwekerij Ho Ka-en. Hier kun je een geschikt pot uitzoeken. We begeleiden je bij de keuze.

Je kunt ook een eigen schaal meenemen.

Meedoen?

Bel Michel: 06 4776 3536, of mail: mvdhoeven@gmail.com

Waar:

Het verenigingsgebouw van ATV Utrecht
Zuid, Oude Leisbosweg 15, Utrecht (navigatie:
Olympus)

Soorten: Dennen

In deze rubriek bespreken we steeds één soort boom of struik die geschikt is om als bonsai te houden en stileren.

Dit keer de den.

Latijnse naam: **Pinus**

De den is traditioneel de meest gebruikte en gewaardeerde soort voor bonsai. De den kent vele ondersoorten. In de Nederlandse bossen tref je vooral de Grove Den (*Pinus Sylvestris*) aan. Kenmerkend voor dennen is de grove bast en lange naalden. Het loof ontwikkelt zich uit knoppen die ook wel kaarsen worden genoemd. De kunst is om bij dennen als

bonsai de naalden klein te krijgen. Dit levert een geloofwaardiger beeld op.

Verkrijgen:

In elk **tuincentrum** kun je veel dennensoorten vinden. Je kunt ook bij boomkwekers terecht. Vooral de bergden een van nature klein blijvende boom is hier te vinden. Kijk voor aankoop goed naar de beweging van de stam en naar de entwond (vaak is kweekmateriaal geent).

Voor startmateriaal kun je terecht bij een **bonsaikweker**. Deze komen vaak uit Zuid-Korea en kunnen al een onnatuurlijke eerste stiling hebben ondergaan.

Uitgraven met toestemming kan ook. Doe dit in de herfst of het voorjaar. Zet de boom eerst in een houten trainingskist.

Ondersoorten

Ondersoorten die vaak gebruikt worden voor bonsai zijn:

Pinus Mugo (Bergden)

Pinus Nigra (Zwarte den)

Pinus Densiflora

Pinus Parviflora (Witte den)

Stijlen:

Dennen lenen zich voor veel stijlen. **Moyogi** /informeel recht opgaande wordt vaak toegepast. Maar ook extremere stijlen als (half)cascade.

Vaak wordt er bij dennen doodhout partijen toegepast.

Niet geschikt voor **bezemstijl en bosbeplanting**.

Pluspunten:

De Den is een van de boomsoorten die traditioneel veel gebruikt wordt in de bonsai. De bast oogt al snel oud en geeft de boom een mooie patina. De bomen zijn goed te bedraden en te vormen. Ze zijn vrij tolerant bij het buigen van de takken.

Waar moet ik letten bij deze soort:

Kleine naalden:

Naalden klein te krijgen, is een samenspel tussen mesten, nijpen, (wortel)snoei, en een *droogte dieet*. Dat is de kunst bij deze soort.

Knopselectie:

Aan het eind van een gezonde tak kunnen makkelijk drie tot vijf knoppen ontstaan. Voor een betere vertakking behoud je er twee en haal je de rest weg.

Watergift:

De wortelkruit mag niet uitdrogen, maar mag ook niet door en door nat blijven. Zuurstof is essentieel voor de schimmel waarmee de Den samenleeft. Bij dennen moet je kritischer zijn met watergift dan

loofbomen. Ook als dennen langdurig in de regen staan, dagen, kun je de bomen beter even onder afdakje zetten, maar wel in het licht. Een goed doorlatend grondmengsel is belangrijk.

Mycorrhiza:

Dennen leven zoals gezegd in symbiose met een schimmel. Die samenwerking wordt mycorrhiza genoemd. De schimmel zit om de wortel heen en zet voedingsstoffen om, zodat de boom deze beter kan opnemen. Ook beschermt het de boom tegen ziekten en uitdroging. In ruil geeft de den suikers terug, zodat de schimmels zich weer kunnen ontwikkelen. Dus zie je witte schimmeldraden bij de wortel kluit; lekker laten zitten!

Bedraden:

Dennen zijn vrijwel het hele jaar te bedraden en te vormen. Kijk bij het bedraden uit voor nieuw knopjes in het voorjaar en zomer.

Vormen:

Buigen van takken ondergaat de den goed. De takken zijn erg flexibel. Er kan vrij extreem gebogen worden, eventueel kun je de tak omwikkelen met raffia om scheurtjes in de bast te beschermen.

Bonsai Werk-kalender

Wanneer kun je het beste snoeien. Wanneer verpot je? Wat is het de beste tijd om te bedraden?

Even de draad kwijt... Geen nood, hier is de [Bonsaiwerk-kalender](#). Het is een google-doc. We vullen de werkzaamheden aan en zullen het verder specificeren per soort.

Leestips

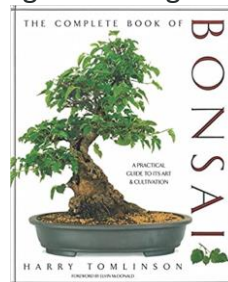
Er zijn heel wat bonsaiboeken op de markt. Bij de keuze van deze boeken, moet je je voor ogen houden waar de schrijver vandaan komt. En dan doel ik op in welk klimaat kweekt de schrijver zijn materiaal op.

De ingrepen die hij of zij beschrijft kunnen door een ander klimaat in Nederland anders uitpakken of op een ander moment moeten plaats vinden. Ook kunnen de soorten die behandeld worden in ons klimaat andere resultaten geven of een andere verzorging nodig hebben.

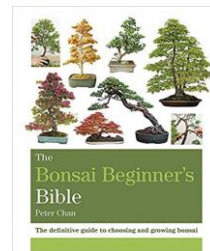
Bonsai Focus

Een twee maandelijks tijdschrift over bonsai uit diverse landen. Het is een Nederlandstalig blad. De hoofdredacteur is een Nederlander, Farrand Bloch. Het blad geniet internationaal veel aanzien. Dus je ziet prominente bonsai-meesters langskomen. Veel foto materiaal en stap-voor-stap rubrieken voor beginners en gevorderden.

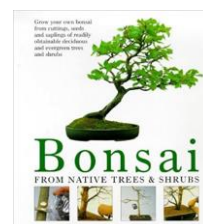
Het complete handboek

Harry Tomlinson heeft Bonsai het complete handboek geschreven. De titel is een beetje pretentief. Hoewel het een al wat ouder boek is geeft het een aardig overzicht van soorten, technieken en stijlen. Omdat het een Engels boek is, kloppen de ingrepen in het seizoen met wat wij in Nederlands klimaat moeten doen goed. De in 2005 overleden Tomlinson richtte Greenwood Bonsai op in Engeland.

The Bonsai beginners bible

Peter Chan is een bekende bonsai-kunstenaar. Hij leeft al geruime tijd in Engeland. Daarom zijn ook zijn tips in dit boek goed van toepassing op onze situatie in Nederland.

Bonsai from native trees en scrubs

Werner M. Busch heeft een Bonsai school in Dusseldorf. In dit boek beschrijft hij soorten bij ons uit de buurt. Een goed boek als je bomen wilt uitgraven en met inheems materiaal wil werken.

The world of bonsai

Wil je je vergapen aan top bonsai? Dan is dit bijna vuistdikke boek van een absolute meester, Kunio Kobayashi een aanrader. Alle bonsai in dit boek zijn van zijn hand of aan hem overgedragen en gestileerd. Hij wordt over de hele wereld gezien als een autoriteit. Wellicht zakt de moed je in de schoenen bij het zien van deze meesterwerken, maar weet, ook hij is ooit begonnen...

